

Toespraak nieuwjaarbijeenkomst

door burgemeester Ton Strien

8 januari 2019

Wat fijn dat we vanavond zó gastvrij worden ontvangen in het gezellige dorps huis van Overkempe. En wat hebben jullie ons prachtig toegezongen ... Wij kennen jullie, bewoners en begeleiders van Overkempe, gelukkig heel erg goed. Wij kennen jullie zo goed, omdat jullie al vele, vele jaren gekend willen worden en op allerlei plaatsen in onze gemeenschap actief zijn. Jullie willen *'inclusief'* denken én handelen en dat willen wij ook. En ligt het dan niet voor de hand om jullie om medewerking te vragen (?). Er werd direct enthousiast gereageerd: *"ja, natuurlijk willen we dat ... graag"*. Daar zijn wij jullie heel erg dankbaar voor. Overigens kan vanavond lang niet iedereen van Overkempe aanwezig zijn. Jullie hebben jullie eigen nieuwjaarsreceptie, komende donderdagmorgen. Ik mag daarbij aanwezig zijn en ik zal dan iedereen, bewoners, begeleiders en alle anderen, namens ons allemaal, een heel gelukkig en gezond nieuwjaar toe wensen ... Dank jullie wel!

Dames en heren, ook ik heet u hartelijk welkom, bijzonder al diegenen die in de zorg werkzaam zijn of die met de zorg te maken hebben, thuis, als vrijwilliger of anderszins. Want vorig jaar heb ik aangekondigd dat deze nieuwjaarsbijeenkomst in het teken zal staan van *'de zorg'*. U bent daarom uitgenodigd om vanavond het nieuwe jaar *"samen zorgeloos"* in te luiden. De uitnodiging lezend, zou je kunnen denken: *hoezo zorgeloos, burgemeester ...? Ben ik dan, bent u, zijn wij dan zonder zorgen?* Ik, voor mijzelf sprekend, zeg: *neen, ik ben niet zonder zorgen en u waarschijnlijk ook niet ...*

Toch is het heel inspirerend om het *"samen zorgeloos"* te overdenken in samenhang met het gedicht dat ik van Joka Dulmers en Karin de Haas van Overkempe ontving en dat we ook hebben opgenomen in de uitnodiging:

Zorgeloos

Wie zorgt voor jou?

Voor wie zorg jij?

Wie zorgt er nou eigenlijk voor wie,

Wanneer je je ontwikkelt met elkaar.

Wie zorgt er nou eigenlijk voor wie (?), als we samen zorgen voor elkaar, wanneer we ons samen ontwikkelen, met elkaar. De ware inclusiviteit ...! Je kunt je afvragen: is er dan, ten diepste, nog wel reden tot zorg? Kunnen we dan misschien *"samen zorgeloos"* zijn?

In onze gemeente is er veel zorg om elkaar. Om te beginnen bij ieder in huis, binnen het gezin, andere verbanden, in kleine hechte gemeenschappen. Wij zijn samen Salland. Het noaberschap verbindt ons. In Nederland zegt gemiddeld 62% dat buurtbewoners altijd voor elkaar klaar staan; in onze gemeente is dat percentage aanmerkelijk hoger nl. 74%, aldus de monitor waarstaatjegemeente.nl.

Soms is er echter meer nodig, veel meer ... Ik noem de informele zorg, die door mantelzorgers wordt verleend. Zij zijn geen vrijwilliger, hebben ook niet om die zorgtaak gevraagd, maar voelen zich wel verantwoordelijk voor hun geliefde, hun naaste, en moeten vaak hun leven inrichten rondom de zorgbehoevende, soms al op jonge leeftijd. *Voor wie zorg jij? En wie zorgt voor jou? Wie zorgt voor de mantelzorger?* Er zijn gelukkig organisaties als Evenmens, die mantelzorgers kunnen helpen. Via Evenmens zijn vorig jaar totaal 348 mantelzorgcomplimenten uitgereikt, deze keer voor het eerst ook aan 18 jonge mantelzorgers. De vraag is echter, is dat voldoende? Kunnen we met elkaar meer doen? Een vraag die we ons als samenleving –als mensen onder elkaar– in deze tijd indringender moeten stellen, vind ik.

Naast de mantelzorg is er gelukkig ook de professionele zorg. Professionele zorg en informele zorg, ze zijn beide onmisbaar en hebben elkaar hard nodig, vaak in combinatie met vrijwilligers die nét dat extra beetje persoonlijke aandacht kunnen bieden en daarmee belangrijk bijdragen aan het welzijn van mensen.

En toch ... ondanks dat de professionals, dag in, dag uit, keihard werken en doen wat zij kunnen, kunnen we de ogen niet sluiten voor die mantelzorger, die zich opgesloten voelt en geen eigen leven meer heeft, voor die oudere alleen, die nog zelfstandig thuis woont en eenzaam is, voor dat gezin in diepe armoede, sociaal geïsoleerd, of voor die thuiswonende GGZ-patiënt, die verward is en zich niet begrepen voelt.

Soms gaat het enkel om zo nu en dan samen leuke dingen te doen. Ik vind de maatjesactiviteiten van Vriendendiensten daarvan een mooi voorbeeld. De grote sociale opgave is en blijft, naar mijn mening, hoe we met elkaar ... inwoners, organisaties en óók de gemeente ... nog beter op elkaar ingespeeld raken, waardoor we meer kunnen ontzorgen, samen meer "zorgeloosheid" kunnen bieden ...

Een flinke opgave, zeker, maar niet onmogelijk. Ik word steeds weer blij door inspirerende initiatieven van inwoners, organisaties én bijvoorbeeld de lokale supermarkten, die samen mooie dingen doen:

- De gezamenlijke maaltijden in tal van onze kernen;
- De Voedselbank en de geslaagde kerstactie Minima voor Minima;
- Het Soepcafé in Olst, samen met de Plus;
- Sportverenigingen, die sportactiviteiten voor gehandicapten organiseren;
- Huisartsen in Olst, die, met medewerking van Salland zorgverzekeringen, niet alleen medicijnen willen voorschrijven, maar ook 'welzijn op recept', in nauwe samenwerking met bijvoorbeeld het Breed Welzijns Verband;
- Het bekende Noaberhuus en De Huuskamer, maar ook het belangrijke Taalpunt voor laaggeletterden en het uiterst succesvolle project "Financiën de Baas";
- Werkgevers, die mensen, die extra begeleiding nodig hebben, een werkplek aanbieden. Albert Heijn en Leon Ripperda, die vanavond met de cliënten van de J.P. van den Bentstichting de catering verzorgt, zijn daarvan tot de verbeelding sprekende voorbeelden;
- Het onderwijs dat kinderen niet enkel rekenen en taal bijbrengt, maar ook wil helpen bij de ontwikkeling tot zelfbewuste volwassenen met een gezonde leefstijl.

En tenslotte noem ik met trots het project DagenDoen van Karin Köster en Jan van Santwijk, in samenwerking met ut Huus en de Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. Door hen ontwikkeld en in Olst-Wijhe, niet zonder risico, uitgeprobeerd. Via een simpele i-Pad krijg je een overzicht van tal van activiteiten in de gemeente, je klikt er op en hup ... zo nodig is ook het vervoer heen en terug geregeld ... DagenDoen slaat aan. Inmiddels zijn er in één jaar ruim 40 inwoners bij aangesloten ... tot grote tevredenheid. De provincie, enkele buurgemeenten en zelfs de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken zijn enthousiast en willen bijdragen en meedoen ... Super!

Al deze investeringen, van partners en de gemeente zelf, hebben echter alleen werkelijk betekenis wanneer we het kind, het gezin, de oudere, de medemens met een beperking centraal stellen ... wanneer iedereen mee mág en mee kán doen ... wanneer we als samenleving in Olst-Wijhe echt inclusief willen zijn en niemand buitensluiten. Dat lukt alleen wanneer we allemaal de handen ineen slaan ... de vele partners in het sociale domein, de gezondheidszorg, maar bijvoorbeeld ook de kerken, de scholen, SallandWonen en de partners in het veiligheidsdomein. En natuurlijk gaat er wel eens wat mis, maar laten we vooral vasthoudend zijn in de samenwerking, alleen dan kan er iets moois gaan groeien en bloeien.

Dames en heren, als we in onze kernen ontmoeting en samenwerking willen bevorderen, moet die ook worden geaccommodeerd. Heel belangrijk. En wat dat betreft, bruist en borrelt het in Olst-Wijhe. Ik ben echt diep geraakt door onze inwoners in verschillende kernen, die zelf het initiatief nemen en zich met passie voorbereiden op hun toekomst! Het is mooi om daar bij aan te mogen sluiten.

Ik denk aan:

- Het onderzoek naar realisering van een heel veel omvattend Voorzieningshart in Wesepe;
- Het onderzoek met alle huidige gebruikers naar het nog verder verbreden van de functies van het dorpshuis Welsum door daar ook basisschool Dijkzicht in onder te brengen;
- De innovatieve plannen die plaatselijk belang en inwoners van de Eikelhof ontwikkelen om de ontmoetingsfunctie van De Lepelaar te behouden;
- Het vernieuwde bestuur van buurthuis Pinokkio op de Boerhaar, dat een doorstart maakt;

- De fantastische loterij in Herxen, met als hoofdprijs een vakantiewoning in het verre, edoch liefelijke Heino (*ja, ja ...*), om de Herxer Marke ingrijpend te kunnen verbouwen en uit te breiden. Ik koop morgenavond zelf het eerste lot ... en ik zeg erbij ... voor eigen rekening. Dus, beste mensen, mocht ik de woning winnen, wordt het geen gemeentewoning ...! Ik hoop dat er veel loten worden verkocht!
- En in Den Nul hebben plaatselijk belang en het bestuur van het buurthuis al aangekondigd dat zij, nu De Holsthoek door een tekort aan leerlingen gaat sluiten, samen met de gemeente, willen nadenken over de toekomst van het buurthuis.

En er is zoveel meer:

- Noordmanshoek, het bekende burgerinitiatief om 25 ha. grond in Wijhe her in te richten en dat nu in een versnelling is gekomen. Zo is het de bedoeling daar zo spoedig mogelijk een zonnepark aan te leggen;
- Het voorstel van onze twee schoolbesturen voor basisonderwijs, de Mare en mijnplein, om tien of elf van onze basisscholen te clusteren op twee locaties in Olst en Wijhe en daarin nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met de kinderopvang, het voortgezet onderwijs, de zorg en sport- en cultuurorganisaties, zodat tal van functies, die zo belangrijk zijn voor onze kinderen, gecombineerd en versterkt kunnen worden. De gemeente onderschrijft het belang van deze ontwikkeling van harte!
- Tal van duurzaamheidsinitiatieven rond energiebesparing en opwekking, voedsel en circulaire economie, in de hele gemeente, groot en klein. We staan nog voor enorme uitdagingen, uitdagingen die we ons nog maar nauwelijks kunnen voorstellen, maar ik merk dat op tal van plaatsen in onze gemeente de urgentie wordt onderkend en gewoon een begin wordt gemaakt ... Fantastisch!

Dit zijn maar enkele voorbeelden. Belangrijke voorbeelden. Er wordt door u, door onze inwoners, met grote inzet en toewijding gebouwd aan onze samenleving, aan een mooie toekomst, niet alleen voor onszelf, maar ook voor die van onze kinderen en kleinkinderen. Ik heb de natuurlijke neiging om u daarvoor te bedanken ... maar is dat eigenlijk wel logisch (?) ... u doet dat toch niet voor de burgemeester of de gemeente? Maar toch ... ik zeg het u namens de totale gemeenschap, inclusief de toekomstige generaties ... hartelijk dank voor al uw creativiteit en toewijding!

Overigens ... als voormalige randstedeling stel ik vast dat er hier in Salland niet alleen hard wordt gewerkt. Er wordt ook heel veel gefeest. Fijn dat dan altijd de gezelligheid voorop staat ... dat bleek ook weer tijdens de jaarwisseling. In Olst-Wijhe geen incidenten en geen schade. Bewoners blij, hulpdiensten blij, burgemeester blij ... Ik moet helaas wel één kanttekening plaatsen: het is erg jammer dat het Anton Pieck Spektakel in Olst werd ontsierd door een dronkenlap, die eerst loco-burgemeester Bosch en daarna de bezoekers lastig viel. Schande! Dat is natuurlijk volstrekt onacceptabel ...! Ik zal er daarom persoonlijk voor zorgdragen dat die kerel, de volgende keer, de straat niet meer opkomt ...

Er staat ook bij de gemeente van alles op stapel. College en raad maken zich op om dit jaar de visie op grootschalige wind- en zonne-energie vast te stellen. Verder wordt een begin gemaakt met een plan van aanpak klimaatadaptatie. Een actueel onderwerp, waarover het gesprek met u allen nodig is.

In 2019 zal het raadsbesluit met betrekking tot een veiliger verkeerssituatie in Olst worden uitgevoerd. We hopen verder van harte dat er dit jaar schot komt in de afronding van de Olasfa-sanering en dat een begin kan worden gemaakt met de herinrichting van dat deel van de uiterwaarden, de aanleg van de rotonde en de uitvoering van het burgerinitiatief 'Olst, mooier aan de IJssel'.

Het zijn allemaal onderwerpen die op de tafel van ons hoofdbestuur hebben gelegen. Vorig jaar, 21 maart, hebben de inwoners van Olst-Wijhe een nieuwe gemeenteraad gekozen. De raad kent heel veel nieuwe leden, ruim meer dan de helft, en een nieuwe fractie, GroenLinks. Intensief overleg tussen de zes fracties heeft geresulteerd in een zeer ambitieus raadsbreed akkoord op hoofdlijnen ... nieuw voor Olst-Wijhe en nog altijd een zeldzaamheid in Nederland. De fracties hebben daarmee het voortouw genomen in een bestuurlijke vernieuwing die geleidelijk aan vorm zal krijgen. Het is een bevestiging van de goede verhoudingen binnen de raad en de wil om constructief samen te werken.

De gemeenteraad heeft bovendien besloten om met ingang van februari zijn vergadermodel te wijzigen. De bedoeling is om de dialoog met de samenleving te versterken en het politieke debat, op inhoud, beter tot zijn recht te laten komen.

De drie wethouders zijn dezelfde gebleven, u kent ze natuurlijk allemaal, Marcel Blind, Herman Engberink en Anton Bosch, ondersteund door de gemeentesecretaris, Dries Zielhuis. En toch, de coalitie van drie partijen uit de vorige periode is nu verbreed tot alle zes fracties, daarmee is in de positie van de wethouders een verandering opgetreden. Hoe dat straks uitwerkt? Dat zullen we werkende weg ontdekken. Als we, raad en college, maar een beetje zorg voor elkaar hebben, kunnen we ons daarin samen ontwikkelen, met elkaar ... en wie weet ... *“samen zorgeloos”* ... worden ...

In februari wordt het collegeuitvoeringsprogramma gepresenteerd, gebaseerd op het raadsbrede akkoord. Daarin worden al onze ambities uitgeschreven, vergezeld van de financiële consequenties. Het is daarna aan de gemeenteraad om keuzes te maken bij de voorbereiding van de begroting 2020 en volgende jaren. Niet alles kan en zeker niet tegelijkertijd. Alles bij elkaar, een uiterst ingewikkelde uitdaging, maar u weet, we hebben in Olst-Wijhe eerder voor hete vuren gestaan ... en zijn er steeds weer samen uitgekomen.

Voordat ik tot een afronding kom, meld ik u graag dat de volgende nieuwjaarsbijeenkomst in het teken zal staan van ... *75 jaar Vrijheid!*

Er is inmiddels al een zeer breed samengesteld comité druk bezig met de voorbereiding van tal van activiteiten in het kader van 75 jaar Vrijheid, door het hele jaar 2020 heen. Mocht u ideeën hebben om daar met uw organisatie of anderszins aan bij te dragen, kunt u daarover met mij contact opnemen.

Dames en heren, beste mensen, deze traditionele bijeenkomst manifesteert op een hele mooie manier, dat we, goedgehumt en schouder aan schouder, samen het nieuwe jaar vol kansen en uitdagingen in willen gaan. Te gast bij Overkempe, waarvan bewoners en begeleiders in 2019 aan een zeer bijzondere film gaan meewerken, onder regie van Luisella Lai van Theater Onbeperkt uit Olst. Een film waarin de wereld op z'n kop wordt gezet en ons indringend een spiegel wordt voor gehouden ... die ons zal aansporen tot om-denken en werken aan een inclusieve samenleving. Dat helpt ons bij alles wat ons dit jaar te doen staat. Dat helpt bij de beantwoording van de vraag: *Wie zorgt voor jou? En: Voor wie zorg jij? Want: Wie zorgt er nou eigenlijk voor wie, wanneer je je ontwikkelt met elkaar.*

Ik wens iedereen een heel gelukkig en inclusief 2019 toe, opdat we met elkaar misschien zelfs *“samen zorgeloos”* kunnen zijn ...!

Ik dank u wel.